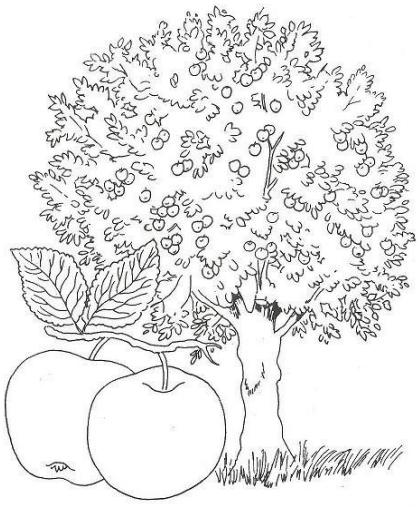

ט"ו בַּשָּׁבָט

רֵאשִׁית הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת

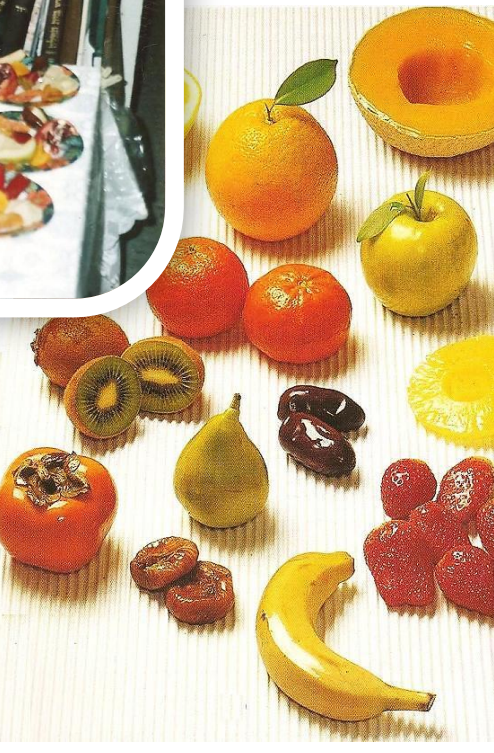
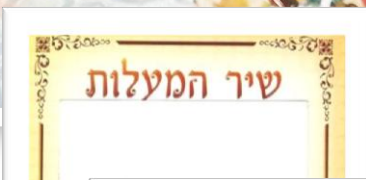
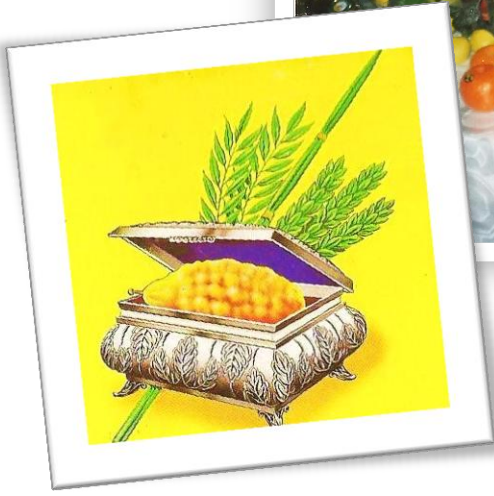

רעיונות לקראת ט"ו בשבט

- 🌿 דפי צביעה של פירות ואילנות עם הילדים (ובכדים!)
- 🌿 להראות תמונות ולשחק משחקים עם תמונות של פירות ואילנות (משחק הזיכרון, "מלחמה", חידון), וללמוד את השמות. להדגיש כמובן, פירות שבעת המינים, אתרוג, ופירות הארץ.
- 🌿 לשיר שירי ט"ו בשבט, להכין ולאומר תפילה לאתרוג נאה.
- 🌿 לשמוע שיעורים ולקרוא מאמרים על ט"ו בשבט (אפשר מספר התודעה)
- 🌿 לתכנן סעודה משפחתית עם פירות משבעת המינים, ריבת אתרוגים, פירות הארץ, בירה שחורה, מיץ ענבים, יין...
- 🌿 לתכנן מנות וקישוטים מפירות: אבוקדו, זיתים, פירות יבשים, קומפוט, קישוט עוגה עם פירות ועוד כיד הדמיון הטובה!

בס"ד

* **אילן**, אילן... במה אברכך?... פירותיך מתוקים צילך נאה אמת המים עוברת תחתיד.

אלא... יהי רצון... שכל נטיעות שנוטעים ממך יהיו כמותך... פירותיך...

* **ארץ** חיטה ושעורה וגפן ותאנה... ורימון ארץ זית שמן ודבש...

* **כשמגוישים** לנו עוגות וממתקים, נזכור תמיד שרק אם יש הכשר אנו אוכלים,

כשר ומעושר אחרי ברכה בכוונה, כך נוסיף כוחות לנשמתנו הקדושה,

לא נתפנה לדברים אסורים שלא נטמא לנו את כל האברים,

וכן נקפיד על הכשר המאכלים נזכה לחכמת ד' וטוהר החיים. (לפי "רבי שמעון שמו")

* **צדיק** כתמר יפרח... כארז בלבנון ישגה...

* **קמח תנפי..** בנפה כהלכה.. לכבוד שבת המלכה תלושי העיסה.

תני כסף לצדקה, תברכי בכוונה, תפרישי מן העיסה ותאמרי "זוהי חלה".

זוהי מצווה כה גדולה להפריש חלה תרומה.

יש ברכה בעיסה.. כמו קרבן היא עולה.. להוריד שפע וקדושה... זוהי. (לפי "אדיר אדירינו")

* **והי'ה** כעץ שתול על פלגי מים... אשר פרו ייתן בעתו ועלהו לא יבול...

וכל אשר... יעשה... יצליח...!

* **באוהלה..** של אמנו שרה.. תמיד ברכה ושמחה של מצווה

לא הסתלק ענן השכינה ונר דלוק שלה גם לא כבה,

ובעיסה... הייתה ברכה... טעם גן עדן בכל עוגה.

במה זכתה... לאור השכינה, אמא שרה הייתה תמיד צנועה. (לפי "דרור יקרא")

* **דע לך** שכל רועה ורועה יש לו ניגון מיוחד משלו,

דע לך שכל עשב ועשב יש לו שירה מיוחדת משלו

ומשירת העשבים, נעשה ניגון של רועה.

כמה יפה... ונאה כששומעים השירה שלהם,

טוב מאוד, להתפלל ביניהם ובשמחה לעבוד את ד'

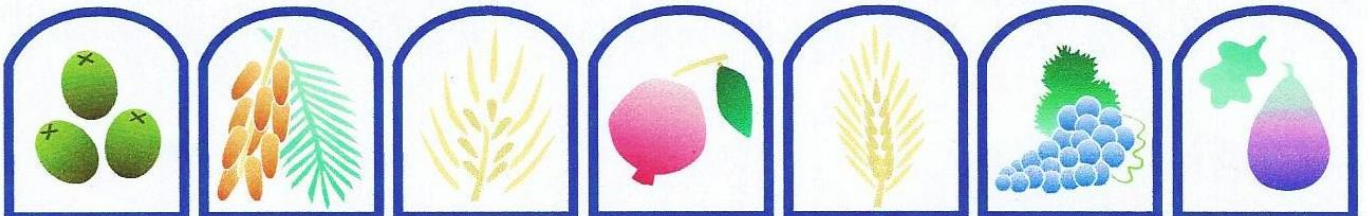
ומשירת העשבים.. מתמלא הלב ומשתוקק

וכשהלב מן השירה מתמלאת ומשתוקק אל ארץ ישראל,

אור גדול אזי נמשך והולך מקדושתו של הארץ עליו

ומשירת העשבים.. נעשה ניגון של הלב ...

* **עץ חיים** היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר. דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום.

יום חמישה עשר בשבט הוא ראש השנה לאילנות, משום שבתקופה זו מלבלבים רוב פירות האילן בארץ ישראל, והא חג ההתעוררות והפריחה של האילנות והצמחים, וזיכרון שבח הארץ - "ארץ זבת חלב ודבש" ט"ו בשבט הוא התאריך הקובע לאיזה שנה משתייכים פירות האילן לגבי המצוות התלויות בארץ: ערלה, נטע רבעי, תרומות, מעשרות ועוד... פירות שחנטו לפני ט"ו בשבט משתייכים לשנה הקודמת, ופירות שחנטו אחרי ט"ו בשבט, שייכים לשנה הבאה.

ממנהגי ט"ו בשבט

לזיכרון יום האילנות נוהגים לאכול בו פירות האילן ובפרט משבעת המינים שנשתבחה בהם הארץ, יש הנוהגים לאכול ט"ו מיני פירות, ויש הנוהגים לומר אחד מט"ו "שיר המעלות" בין פרי לפרי.
וכתבו בספרים: "כי יש להתפלל בט"ו בשבט על אתרוג כשר, יפה ומהודר שיזמין הקב"ה לצורך חג הסוכות", כי ביום זה עולה השרף באילנות, והוא כפי הזכות של כל אחד מישראל, ולכן מה טוב ומה נעים שיתפלל האדם ביום ההוא - ראשית יסוד הצמיחה, שיזמין לו ה' יתברך את הפרי עץ הדר ותפילתו תעשה פירות. (התודעה בשם בני יששכר).

פריחה רוחנית

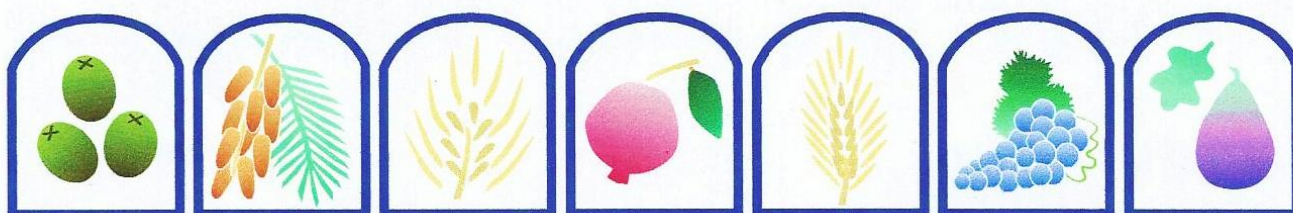
אכילת פירות בט"ו בשבט היא מעין שבח והודאה לבורא יתברך אשר ברא בעולמו אילנות טובות להנות בהם בני אדם, יום זה שמסמן יום הפריחה והשגשוג של היקום, הוא יום חשבון נפשו והתבוננותו של האדם על פריחתו ושגשוגו הרוחני, שעליו לדאוג לכך שיהיה במצב תמידי של עליה רוחנית.

התבוננות בפלאי הפירות

הרב יעקב גוימן זצ"ל בספרו "דרכי מוסר" כתב: אחד הימים היותר נעלים בשנה שבהם אפשר לנו להבחין בבורא מתוך הבריאה, הוא ט"ו בשבט, שבו מגישים לנו הפירות החדשים, וכשאנו מתבוננים על הרכבו, צמיחתו, גידולו והתפתחותו המפליאה של כל צמח וכל פרי, אנו עומדים על החוכמה העליונה הטבועה בבריאה כולה, וכאותו ילד המקבל תפוח מהוריו וקורא: "אבא" "אמא" מתוך שמחה, כן אנו מכירים מתוך התפוחים, התאנים והתמרים, את מי שאמר וברא כל אלה להנות בהם בני אדם ואנו קוראים "אבא!" ומכוון שישנה כבר הכרת הדעת לקרוא אבא כאותו ילד שקריאת אבא מעידה שבא כבר לכלל דעה, ממילא באים אנו מתוך ההכרח לידי אמונה ואנו שואבים מלא חופניים אמונה ביום הזה וזה מה שמסמל לנו ראש השנה לאילנות הכרה ואמונה!

לפי שיש בראש השנה זה מענין שבח ארץ ישראל, כי ביום זה מתחדש כח האדמה להניב פירות, ורוב שבחה של א"י על פירות האילן נאמר ככתוב "ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון, ארץ זית שמן ודבש" - הרי שבחה של ארץ ישראל בשני מיני דגן וחמישה פירות האילן שהרי דבש הוא תמר. יום שאדמת ארץ ישראל מחדשת בו כוחותיה להוציא שמנה ודבשה, יום של שמחה הוא לישראל נוחליה, אוהביה ומצפיה. וכשישראל אוכלים מפירות הארץ ונהנים מטובה, הרי הם מברכים עליהם תחילה וסוף למי שהנחילים ארץ חמדה זו, ומתפללים אליו שיחדש נעוריה ונעוריהם כמקודם וככל אשר הבטיח לאבותיהם אברהם, יצחק ויעקב ככתוב: "ואכלת ושבעת וברכת... על הארץ הטובה אשר נתן לך".

ראש השנה לאילן הוא גם שעת תפילה ודין גם לאילן, שכך היא מדתו של הקב"ה שבכל תחילת הצמחה של אחד מברואיו הוא סוקר את כל עתיו עד סוף כל מעשיו ואז עת תפילה היא לבקש על הצלחתו. והתורה המשילה את האדם לעץ השדה, הרי שיום זה מעין יום דין הוא גם לאדם וזה אופיה של אומה זו, שהם שמחים ביום של דין. יצא הדין כאשר יצא, ובלבד שיראו הכל שיש דין ויש דיין. ומפני שישראל אוהבים דין ושמחים בו, לכן הם יוצאים זכאים בדין.

סדר הכנת פעקאלע/מזכרת

1 הקדשה

2 תיקיה/שקית/נרתיק

3 דפי ציור, דפי פעילות, שירון, ברכון, ספור...

4 סימני החג: גירות, שמן זית, חנוכיה, סביבון, דמי חנוכה ומאכלי חלב.

5 מאפה: מלחם, אוזן המן,...

6 זופל גדול/קטן עטוף כמו סידור, תהילים, גמרא, מחזור...

7 שוקולד: כסף, צורה משבלונה, מחנות, *מקופלת (כמו עץ)

8 סוכריה/ ג'לי/ דבש/תמר/ממתק בצורת פרי עם סוכר, כל סוגי הפירות

9 חטיף

כמובן, שאין הכוונה שכל פעקאלע חייב להאכיל את כל המרכיבים האלה.

הרשימה מיועדת לתת רעיונות לגיוון ותוכנית מהיכן להתחיל להכין.

ובכן, הדבר הראשון ולפעמים החשוב מכולם, זו היא ההקדשה/האיחול.

1 הקדשה/איחול לטו בשבת

אפשר להכין פתקים או לקנות מדביקות של "טו בשבת"

אפשר שהאיחול יהיה יותר אישי שאתה כותב את שמו של הילד.

אפשר לנסח ברכה מתאימה לטו בשבת עם שמות הילדים.

אחרון, לכתוב הקדשה אישית לכל אחד בנפרד.

2. תיקיה/ שקית/ נרטיק

אחרי שהחלטת מה יהיה בפעקאלע תבחר תיקיה/ שקית/ נרטיק שמתאים בגודל לחוברת/ שירון... וכל הממתקים. אפשר לתכנן שקית/ נרטיק שקשור לטו בשבט למשל צבע ירוק. אפשר להדביק עלים, עץ, פירות...

3. דפי ציור, דפי פעילות, שירון, ברכון, ספור...

דפי ציור, תפוזרת, גזירות וחידונים בנושא טו בשבט לעשות ביחד עם הילד. תקדיש זמן, ליהנות בצוותא וללמד את הילד על הדרך פטנטים בציור, איך לחפש מילים בתפוזרת, כמוכן, איך מפרגנים לשני שהוא מצליח או מנצח. סביב לטו בשבט יש הזדמנות לחזק נושא הברכות: קדימה בברכות, מצוות הקשורות בעץ וכו'. תפילה על אתרוג נאה.

4. סימני החג: שבעת המינים, צורת עץ, עלים, פירות

שבעת המינים: *דגלים*: מקלות קרטיב צבעונים (7) עם שבעת המינים. אפשר לקחת תמונות עם למינציה, ציורים או יצירה בגזירה והדבקה. *להכין שקיות, בקבוקונים וכו' עם כמות סמלית של שבעת המינים. *קלפים של שבעת המינים ושאר פירות. סדר חשיבות הפירות.

*הכין "פרות טיש" שכל ילד מקבל צלחת עם קצת מכל סוג של פירות. כמוכן ללוות בשירים בדברי תורה, ספורים ומוסר.

(המשך פעקאלע)

5. מאפה: מלחם, עוגה...

*עוגת פירות יבשים במנג'טים אישים, *עוגת טורט עם אגוזים טחונים מצופה קצפת ומקושט למעלה עם גרעיני רימון, אננס משימורים, קיווי ואפרסק טעים ומרנין.

*עץ מלחם: ילדים וגם מבוגרים ייהנו מאד להכין עץ מבצק, לאפות ולאכול אותו אחריכן עם טחינה וחומוס בסעודת טו בשבט, (ארץ חיטה...).

יש להכין בצק לבן ובצק חום (כוסמין, קמח מלא או בצק לבן צבוע עם תה).

מן הבצק החום יוצרים 4 רצועות ערוכות. מאלה עושים את גוף העץ מהשרש עד

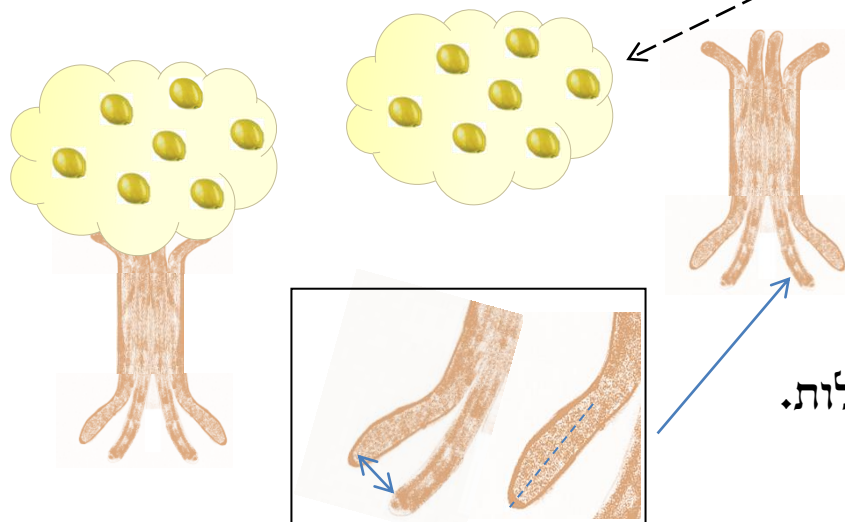
הענף: מהבצק הלבן עושים מעין פיתה

ומקשטים עם חצאי זיתים, שקדים,

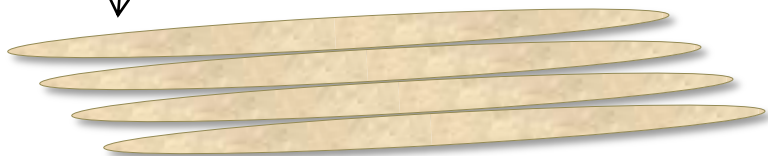
או חצאי דובדבנים כמו פירות.

תמרחו ביצה ושומשום

ולאפות 18-21 דקות ב-220 מעלות.

את ה"שרשים" וה"ענפים"
אפשר לפצל לרצועות
דקות יותר בעזרת סכין פשוט.

עץ משוקולד מקופלת

שוקולד מקופלת מזמן משמש אותי בפעקאלע של לג בעומר בתור בול עץ ועליו תמונה של אש. לאחרונה הפכתי את המקופלת לגזע של עץ לשבועות כ"עץ חיים היא..." ו"אדם עץ השדה"

לטו בשבט. מוציאים את השוקולד מן העטיפה ועוטפים אותו בעלופן 7-10

בעזרת נייר דבק. לוקחים מכסה של קוטג' וגוזרים

"x" לפי הדוגמא ומעמידים אותו במכסה.

את הצמרת מדביקים למעלה, ולמטה אפשר לצרף

"סלסלת פירות", פקק של מיץ ענבים או יין עם

סוכריות עגולות קטנות, אדומות במכסה

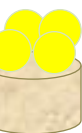
ליד העץ. כמוכן לעשות

דשה ושורשים בתחתית העץ

לגזור תמונה, לצבוע עיגול תחתית, לגזור

בריסול ירוק וחום או מפלסטלינה ירוקה וחומה.

ראיתי שמקשטים את ה"דשה" עם פִּיטִים ירוקים!

"אתרוג נאה"

את העץ הזה אפשר לעשות עם "אתרוגים" במקום תפוחים וסוכריות

צהובות קצת מעורכות (ג'לי בינס). תצרפו תפילה על אתרוג נאה

ואיחול לילד שייצמח לפרי נאה בעץ משפחתו עם תורה ומידות כמו אתרוג,

כמו שלמדנו על האתרוג שיש בו גם ריח וגם טעם. את האיחול אפשר לכתוב

או להדפיס בהקדשה של טו בשבט.

*תחתיות דשה

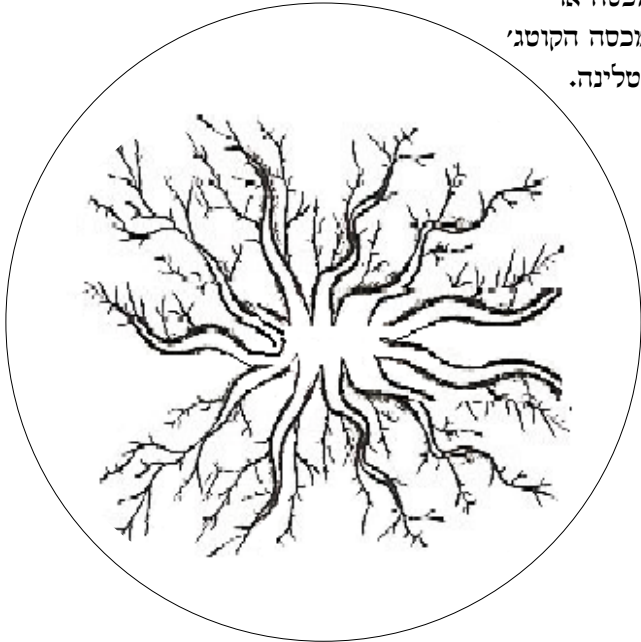
עם שורשי העץ.

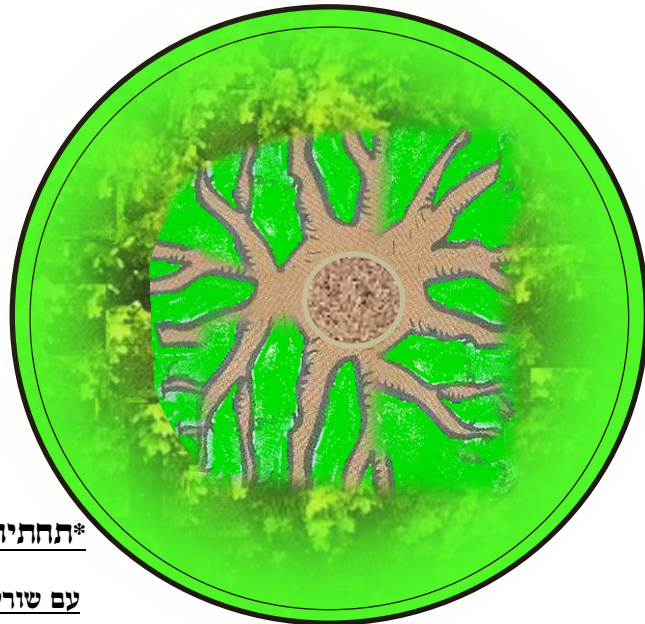
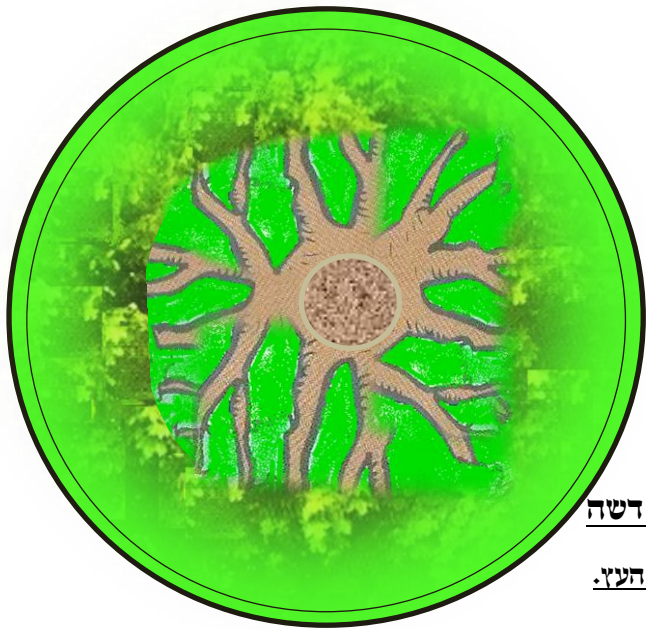
*אפשר לעבוע תחתית לעץ

ולהדביק על מכסה או

בדופן הפנימי של מכסה הקוטג'

במקום הפלסטלינה.

*תחתיות דשא

עם שורשי העץ.

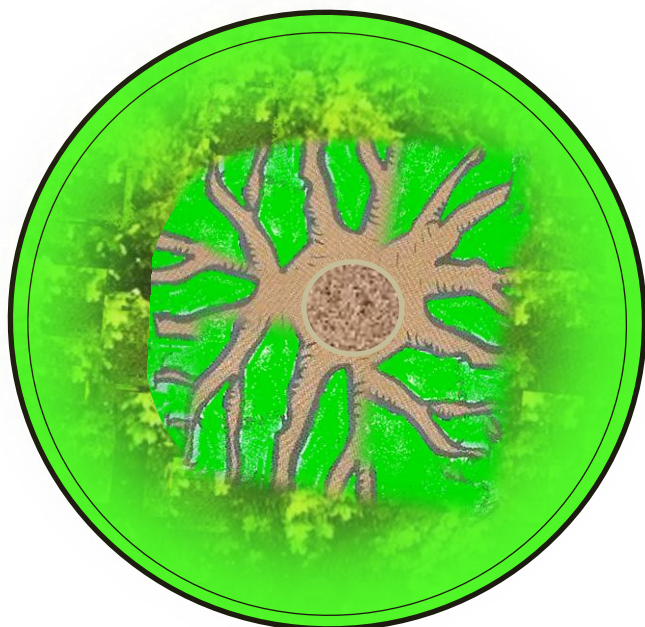
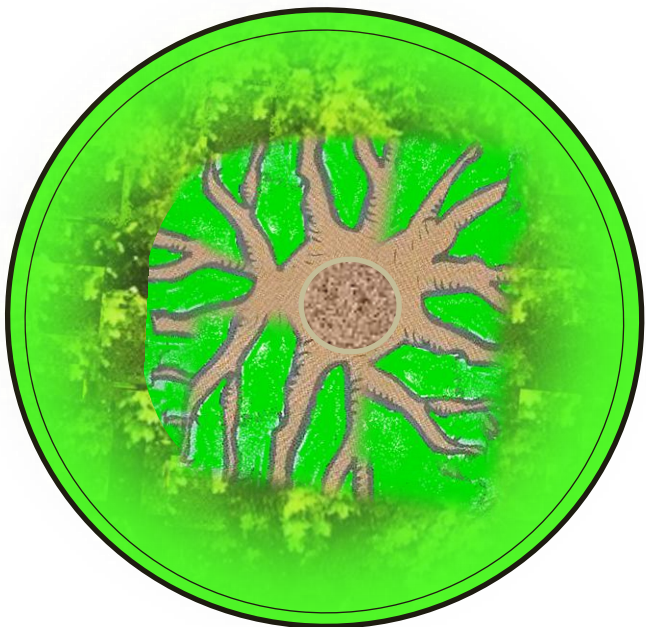
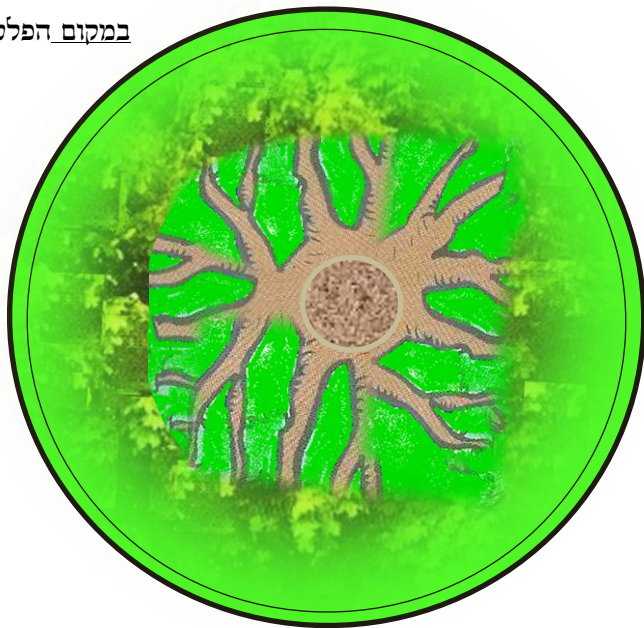
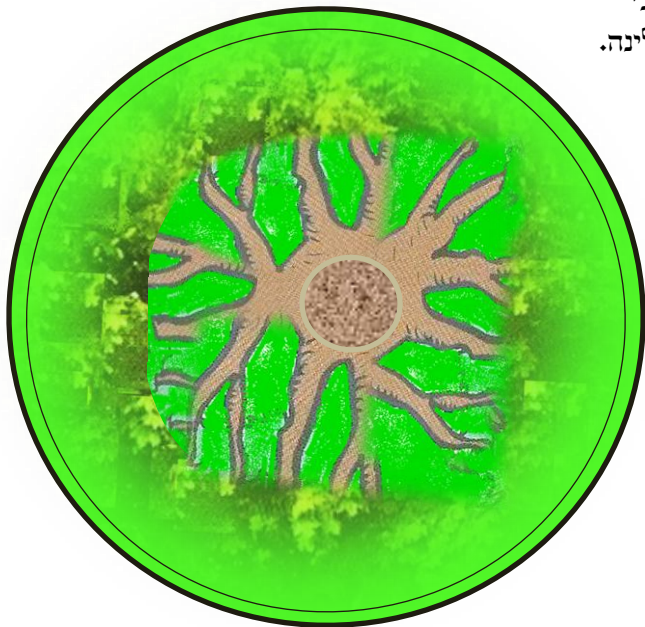
*אפשר להדביק

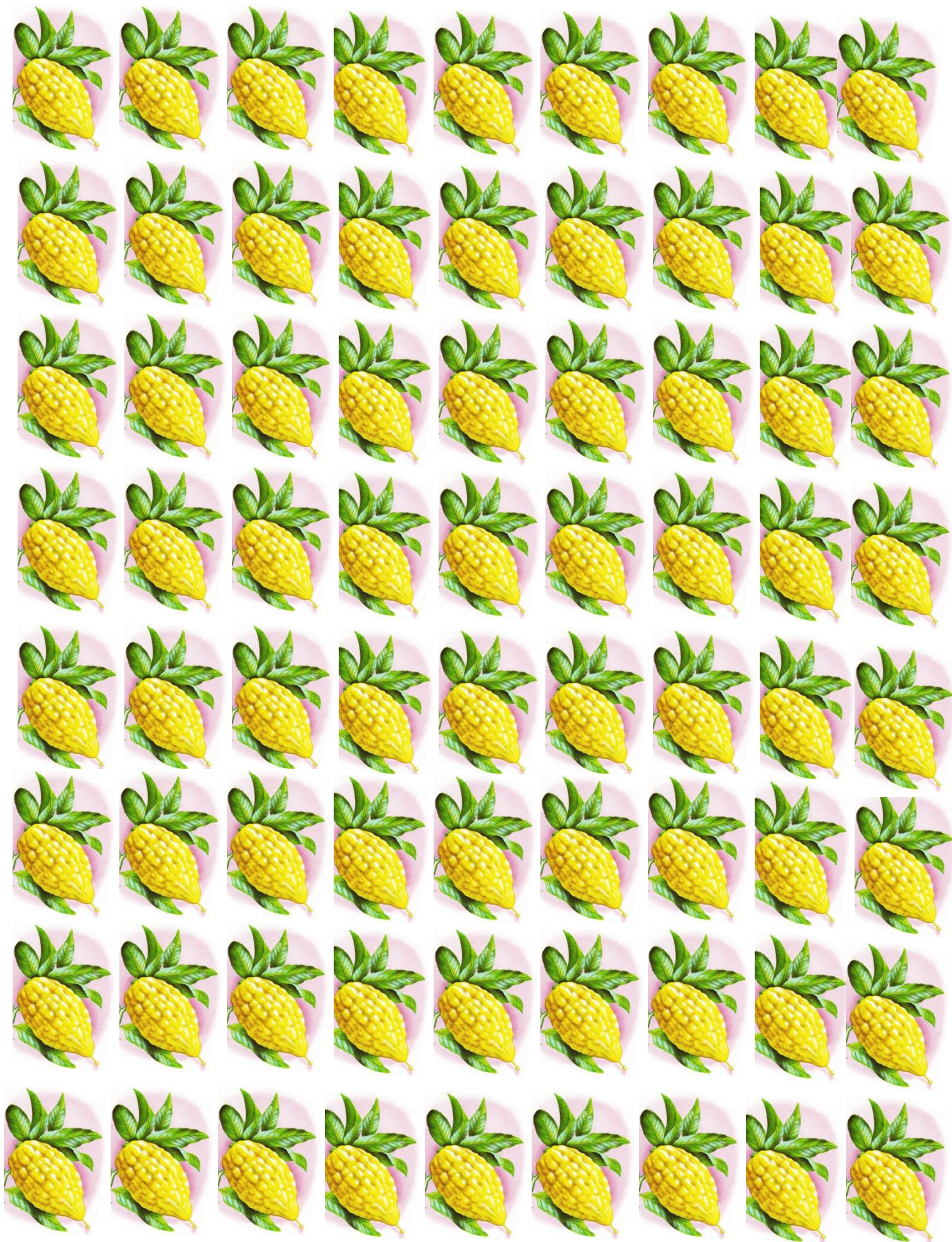
מתחת לעץ

בדופן הפנימי של

מכסה הקוטג'

במקום הפלסטלינה.

תפילה לט"ו בשבט

בט"ו בשבט ראש השנה לאילנות, על כן טוב ונכון לומר ביום ט"ו בשבט בשחרית פסוקים אלו ובקשה זו. וידוע הוא אצל חכמי אשכנז ז"ל שצריך לבקש ביום ט"ו שבט בפרטות על האתרוג, שיודמן לישראל אתרוג טוב. (לשון חכמים חלק א סימן ל"ח)

וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים תִּדְרֹשׂ הָאָרֶץ דְּרֹשׂ עֵשֶׂב מְזֻרֵעַ זְרַע עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה פְּרִי לְמִינֵוּ אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ וַיְהִי כֵן. וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דְּרֹשׂ עֵשֶׂב מְזֻרֵעַ זְרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֵשֶׂה פְּרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹקִים כִּי טוֹב. (בראשית א, יא-יב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שתברך כל אילנות האתרוג להוציא פרותיהם בעתם, ויוציאו אתרוגים טובים יפים ומהדרים ונקיים מכל מום. ולא יעלה בהם כל חזזית ויהיו שלמים, ולא יהי בהם שום חסרון, ואפילו עקיצת קוץ. ויהיו מצויים לנו ולכל ישראל אחינו בכל מקום שהם, לקיים בהם מצות נטילה עם מצות נטילה עם הלולב בחג הסוכות שיבא עלינו לחיים טובים ולשלום, כאשר צויתנו בתורתך על ידי משה עבדך, (ויקרא כג, ט) ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל. ויהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שתעזרנו ותסייענו לקיים מצוה זו של נטילת לולב והדס וערבה ואתרוג בתקנה בזמנה בחג הסוכות שיבא עלינו לחיים טובים ולשלום, ותזמין לנו אתרוג יפה ומהדר ונקי ושלם וכשר בהלכתו.

ויהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתברך כל מיני האילנות ויוציאו פרותיהם ברבוי, שמנים וטובים, ותברך את הגפנים שיוציאו ענבים הרבה, שמנים וטובים, כדי שיהיה תיזן היוצא מהם מצוי לרב לכל עמך ישראל לקיים בו מצות קדוש ומצות הבדלה בשבתות וימים טובים ויתקיים בנו ובכל אחינו מקרא שכתוב (קהלת ט, ז) לך אכל בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבוד רצה האלהים את מעשיך. (שיר ה, א) באתי לגני אחתי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי וערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי אכלו רעים שתו ושכרו דודים. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי:

הַאִישׁ הַחֹפֵץ חַיִּים

מי האיש החופץ חיים,

אהב ימים לראות טוב:

נצור לשונך מרע,

ושפתתך מדבר מרמה:

סור מרע ועשה טוב,

בקש שלום ורדפהו:

(תהילים ל"ד, י"ג)

האברך מסר את נפשו בשתר להחזיר את הפרדס לתקונו. כל בקר השכם, לאחר תפלות ותיקון, תקן משהו נוסף. נכש עשבים מיתרים, קצץ עצים יבשים, חרש את האדמה היבשה, השקה את העצים היבשים, וכשהכל היה כבר מוכן - חזק את השלט ותקן את הגדר באפן אשר בשר לרבים שהשלט הישן בתקף.

בחדש תשרי הבחינו אנשי הכפר בפנים מאירות בשוק. בעל הפרדס מכר אתרוגים משבחים במחיר הגון. כשהתגלה מעשה הפרדס, חפשו כלם את השליח הטוב שהחזיר עטרה לישנה והחליטו כלם לקנות אצל בעל הפרדס אתרוגים במחיר מלא.

בעל הפרדס לא הקפיד על בני הכפר ורצה לתת להם הנחה גדולה, אך אנשי הכפר החליטו פה אחד לשלם את מלא המחיר של האתרוגים לכפר על הזלזול והגזל שנהגו בבעל הפרדס זה שנים.

מאותה שנה נהיתה מצות ארבעת המינים של סכות חביבה

עליהם באפן מיוחד. ובאו בכל שנה ממרחקים לרכש אתרוג

מאותו פרדס.

נְמִיטֵל מִהַסְפּוֹר

ר' ישראל מאיר הכהן פגן מצא את שמירת הלשון, מצנה כה יקרה, מזנחת שאפלו אנשים שומרי תורה ומצוות לא ידעו כל כך איך לשמור לשונם מרע.

מה עשה? - חרש ולקט הלכות שמירת הלשון מפל ספרי הקדש. תורה, מוסר וגמרא, וכתב ספר חפץ חיים ושמירת הלשון ואפלו לא רשם את שמו. אך הספר נהיה נערץ ומבוקש - ע"ש שהתחילו לקרא לר' ישראל מאיר בעל ה"חפץ חיים", וכך החזיר החפץ חיים עטרה לישנה, שנהיתה מצות שמירת הלשון למצנה יקרה ואהובה.

בזכותו נזכה בעז"ה לקרב את הגאולה השלמה.

פְּרִדָּס שֶׁל אֶתְרוּגִים

פעם היה פרדס אתרוגים עם שלט ישן שבו היה כתוב "נא לא לקחת פרות בלי רשות - בעל הפרדס". אך שנים כבר היתה הגדר פרוצה והאנשים נכנסו בלי בושח לקטוף אתרוגים.

בעל הבית מזמן התנאש, אך השלט של פעם עוד היה תלוי, מציץ בין העשבים - זכר לימים הטובים שבעל הפרדס היה מוכר את פרותיו במחיר הגון לפני חג הסכות.

בקר אחד עבר ליד הפרדס אברך צעיר וצנוע לאחר תפלת שחרית של נח החמה, והתבונן בפרדס המחלל. הוא עצמו נולד בכפר ובילדותו עזר לסבא שלו לטפל בפרדס התפוזים המשפחתי. כאב לו מאד להביט בפרדס האתרוגים העזוב שנים כה רבות, והחליט לעצמו לקחת את הענן לטפולו.

ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון

ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון

ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון

ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון

ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון

ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון

ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון

ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון